

**Naismetsänomistajien koulutushanke
JoMMa ry:n alueella
Tavoite1- ja Alma-alue**

Loppuraportti

Mitä varten metsään meni
 nainenkin – nyt ihmettelin?
 Jo on aika vaimonkin
 morsion ja piiankin
 ottaa ohjat kämmeniinsä
 kaikki tiedot hyppysiinsä
 tutustua tosissaan
 metsänhoitoon hankalaan
 metsän myyntiin, osinkoihin
 taimikoitten tositöihin,
 tietää, miten kasvaa puu
 kuinka metsä uusiutuu,
 hoitaa hakkuut, istutukset
 laikutukset laskutukset
 eikä aina uskotella
 että naisen paikka HELLA
 lastenhoito, kotityöt
 usein valvottavat yöt.
 Mene metsään, KOTINAINEN!

- Saimi Kaipainen, Pudasjärvi

SISÄLLYS

1. HANKKEEN TAUSTA JA LÄHTÖKOHDAT	5
2. KOHDERYHMÄ JA TOTEUTUSALUE	6
3. TAVOITTEET	6
3.1. Yleistavoitteet	6
3.2. Numeeriset tavoitteet	7
4. HANKEORGANISAATIO	8
4.1. Hankkeen hallinnoija	8
4.2. Yhteistyökumppanit	8
4.3. Projektikoordinaattori ja ohjausryhmä	8
5. HANKKEEN TIEDOTTAMINEN	9
6. HANKKEEN TOIMINTA	10
7. SAAVUTETUT TULOKSET	16
7.1. Yleistavoitteet	16
7.2. Numeeriset tavoitteet	16
8. YHTEENVETO TAVOTTEISTA JA ARVIO HANKKEEN ONNISUMISESTA	17
9. HANKKEEN RAHOITUS JA TALOUS	19
9.1. Hyväksytty rahoitussuunnitelmaa	19
9.2. Toteutunut talous suhteessa talousarvioon	20

LIITTEET

Liite 1 – Osallistujaluettelo koulutustapahtumissa

Liite 2 – Koulutustapahtumien ohjelmat

Liite 3 – Vakiopalautelomake

Liite 4 – Vapaamuotoinen lomake

Liite 5 – Väliraportti

Liite 6 – Lehdissä olleet artikkelit hankkeesta

Liite 7 – Metsäpäiväkirja

HANKKEEN NIMI	Naismetsänomistajien koulutushanke JoMMA ry:n alueella
HANKENUMERO	Alma-alue 15120 D.218/3514–2004 Tavoite 1-alue 15121 D.219/3510-2004
HANKKEEN TOTEUTTAJA	Maaseudun Sivistysliitto ry Pohjois-Suomen aluetoimisto Isokatu 19 B 14 90100 Oulu
HANKKEEN JOHTAJA Paula Yliselä	Maaseudun Sivistysliitto Eerikinkatu 28 00180 Helsinki
HANKEKOORDINAATTORI	Riikka Heikkilä Maaseudun Sivistysliitto Pohjois-Suomen aluekeskus Isokatu 19 B 14 90100 Oulu

HANKKEEN**TOTEUTUS AIKA**

03.02.2004–31.12.2005

1. HANKKEEN TAUSTA JA LÄHTÖKOHDAT

Kuivaniemen kunnassa on vuosina 2002 - 2003 toteutettu kehittämishanke, jossa on aktivoitu alueen naismetsänomistajia osallistumaan metsätilan hoitoon liittyviin asioihin ja tiedotettu metsätalouden harjoittamiseen liittyvistä asioista. Tämän hankkeen tuloksiin perustuen voidaan todeta, että naismetsänomistajille suunnatulle koulutushankkeelle on tarvetta laajemmalla alueella. Naismetsänomistajien koulutushanke on suunniteltu Kuivaniemellä saatujen kokemusten pohjalta.

Kansallisen Metsäohjelman 2010 mukaan Suomen metsätalouden visiona pidetään ”Kestävää hyvinvointia monimuotoisesta metsästä”. Naisten suhtautuminen metsään ja metsänhoitoon on paitsi taloudellista hyötyä korostava myös hyvin tunnesidonnainen. Metsät koetaan taloudellisena turvana, mutta myös maisemallisia arvoja kunnioitetaan ja suvussa perintönä kulkenut metsä halutaan säästää jälkipolville. Toisaalta naismetsänomistajat kokevat, että heillä on vastuu metsien hyvästä hoidosta niin, että myös heidän lapsensa voivat nauttia niistä. Kuivaniemellä saatujen kokemusten perusteella naismetsänomistajat kiinnostuvat helposti metsäasioista, kun tarjolla on monipuolista informaatiota. Metsäalan ammattilaisten kertoman mukaan nainen on metsänomistajana pitkäjännitteinen ja uskollinen asiakkaana, kun hän saa tarvitsemansa palvelun.

Hankealueella on runsaasti hoitoa tarvitsevia metsiä, erityisesti nuoren metsän kunnostuskohteita. Innostamalla naisia omien metsiensä hoitoon ja rohkaisemalla heitä omaa metsätilaa koskevien päätösten tekemiseen, saadaan nuorten kasvatusmetsien tuotanto paremmalle tasolle. Metsää omistavien naisten aktivoituminen puukaupassa ja metsänhoidossa tuo metsureille, metsuriyrittäjille ja muille yrityksille töitä; tämä tukee hankkeen työllistävää vaikutusta. Samalla

voidaan perheitä innostaa kotitarvepolttopuun tekoon. Myös metsänhoitotöiden merkitys koko perheen hyötyliikuntalähteenä tulee hankkeen aikana tutuksi.

Innostamalla luonnontuotteiden keruuseen ja ideoimalla niiden jatkokäyttömahdollisuuksia, pyritään lisäämään kohderyhmän tietoutta luonnontuotteista, niiden monipuolisesta käytöstä, jatkojalostuksesta sekä myyntikanavista. Hankkeessa on tavoitteena lisätä metsästä saatavien luonnontuotteiden tuntemusta ja saada keruutuotteiden hyödyntäminen koko perheen harrastukseksi.

2. KOHDERYHMÄ JA TOTEUTUSALUE

Hanketta toteutetaan JoMMA ry:n (Jokivarsien moderni maaseutu) toiminta-alueella. Kuntia on yhdeksän: Kuivaniemi, Ii, Yli-Ii, Haukipudas, Kiiminki, Muhos, Ylikiiminki, Utajärvi ja Pudasjärvi.

Kohderyhmänä on alueella asuvat tai alueella metsää omistavat naiset. Metsää ei tarvitse omistaa yksin, se voi olla esim.yhteisomistus tai perikunnan metsää. Alueellisten metsänhoitoyhdistysten avulla lähestyttiin kirjeitse potentiaalisia naismetsäomistajia hankkeeseen mukaan. Hanke-esite ja tiedote hankkeesta lähetettiin n. 450 hankealueella asuvalle naiselle, joiden osoitteet saatiin ja valittiin satunnaisesti metsänhoitoyhdistyksen osoiterekisteristä.

Myös lehtikirjoittelun ja hankkeen saaman positiivisen palautteen myötä naismetsänomistajia ilmoittautui hankkeeseen mukaan.

3. TAVOITTEET

Hankkeen tavoitteena on tiedottaa metsätilan hoitoon, puukauppaan ja metsälakiin liittyvistä asioista sekä kouluttaa naismetsänomistajia luonnontuotteiden keräämisessä ja jatkojalostamisessa.

3.1. Yleistavoitteet

1. Innostaa naismetsänomistajia metsäasioihin:

- koulutustilaisuudet

- henkilökohtaiset tilakäynnit
- metsurityövoiman tarpeen lisääminen
- asennekasvatus ja innostaminen alalle, välillisesti vaikuttaminen lapsiin ja nuoriin

2. Luonnonkeruutuotteiden jatkojalostuksen lisääminen

- innostaminen luonnontuotteiden hyödyntämiseen
- jatkojalostuksen kehittäminen
- opastus luonnontuotteiden käyttöön käsitöissä
- lisäänsiomahdollisuuksien kartuttaminen

3. Sosiaalisen yhteistoiminnan lisääminen

- verkostoituminen, yhteistoiminta (opintoryhmät),
- kulttuurin edistäminen ja tallennus (opintomateriaalin keruu ja julkaisutoiminta),
- oppilaitosyhteistyö sekä rohkaistuminen osallistumaan alan organisaatioiden toimintaan

Pitkäaikaisvaikuttavuutta voidaan mitata metsänhoitotöihin liittyvien toimeksiantojen määrän lisääntymisenä, haettujen kemera-tukien määrän lisääntymisenä, naismetsänomistajien osallistumisena metsänhoitoyhdistysten toimintaan, lasten ja nuorten metsällisen tietoisuuden heräämisellä sekä opintoryhmätoiminnan jatkumisella

3.2. Numeeriset tavoitteet

- Koulutukseen osallistuvien määrä 45-60 /vuosi koko hankealueella. Tavoite 1-alueella 30-45 osallistujaa /vuosi. Alma-alueella 15-40 osallistujaa/vuosi.
- Oppilastyöpäiviä 720-960 koko hankealueella. Tavoite 1-alueella 390-700 oppilastyöpäivää koko hankkeen aikana.. Alma-alueella 240-633 oppilastyöpäivää koko hankkeen aikana.
- Metsätilakäyntejä 60-100 koko hankealueella hankkeena aikana, joista 45-60 tilakäyntiä Tavoite 1-alueella ja 15- 45 Alma-alueella.

4. HANKEORGANISAATIO

4.1. Hankkeen hallinnoija

Maaseudun Sivistysliitto
Eerikinkatu 28
00180 Helsinki

4.2. Yhteistyökumppanit

Naismetsänomistajien koulutushankkeen yhteistyökumppaneita ovat hanke-alueen metsänhoitoyhdistykset (9 kpl), Pohjois-Suomen metsänomistajien liitto, Lähivakuutus, Osuuspankki, StoraEnso, Metsäliitto sekä Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa.

4.3. Projektikoordinaattori ja ohjausryhmä

Hankkeen projektikoordinaattorina on toiminut Riikka Heikkilä.

Hankkeella on ollut ohjausryhmä, johon on kuulunut edustajia rahoittaja- ja toteuttajaorganisaatioista. Sen tehtävänä on ollut valvoa hankkeen tavoitteiden toteutumista ja varojen käyttöä. Ohjausryhmän tehtävänä on ollut hyväksyä ja tarkentaa toiminta-, rahoitus-, ja viestintäsuunnitelmat sekä raportit.

Ohjausryhmän kokoonpano:

Härkönen Antti, Pudasjärvi Mhy, tilalle keväällä-05 Pirkko Saastamoinen,
Kuivaniemi Mhy

Saikkonen Pekka, P-S metsänomistajien liitto

Heikkinen Ilpo, Osuuspankki

Luomanperä Aulis, Metsäliitto, tilalle syksyllä 2004 Parpala Jarkko,

Korteslahti Ari, Lähivakuutus

Vaininopää Tapani, Stora Enso Metsä

Tervonen Pertti, Metsäkeskus, Pohjois-Pohjanmaa

Tauno Laurila JoMMA ry

Elina Vehkala, ohjausryhmän puheenjohtaja 1.9.2005 asti, jolloin puheenjohtajuus siirtyi MSL:n toiminnanjohtajalle Paula Yliselälle

Riikka Heikkilä, ohjausryhmän sihteeri

Maria Isolahti, Metsäkeskus Pohjois-Pohjanmaa, EMOTR-koordinaattori, kutsuttuna asiantuntijajäsenenä.

5. HANKKEEN TIEDOTTAMINEN

Tavoitteena on ollut tiedottaa Naismetsänomistajien koulutushankkeen tapahtumista ja saavutuksista sekä tehdä hanke näkyväksi ja tunnetuksi sekä yleisölle että yhteistyötahojen henkilöstölle ja hankkeen hyödynsaajille.

Maaseudun Sivistysliiton nettisivuilla on linkki, jossa on Naisten Metsä-hankkeen omat sivut. Sivuja on päivitetty viikoittain.

Hankekoordinaattorin aloitettua työnsä paikallislehti Rantapohjan (Haukipudas, Kiiminki, Ii, Kuivaniemi, Yli-Kiiminki, Yli-Ii) toimittaja teki jutun Naismetsänomistajien koulutus hankkeesta, aloituksesta ja suunnitelmista. Lisäksi sama juttu ilmestyi Iijoki-seudussa (Pudasjärven alueella) ja Tervareitissä (Muhos ja Utajärvi). Metsäviesti (9 kunnan metsänhoitoyhdistysten lehti) uutisoi hankkeesta. Leikkolehdestä (Pudasjärven alueen metsänhoitoyhdistyksen lehti) oli artikkeli hankkeesta toukokuussa 2004.

Tiedotustilaisuus hankkeesta järjestettiin MSL:n tiloissa 25.5.2004. Tämä johti uutisointiin Radiomegassa, Radiopookissa, Ouluradiossa ja Pohjois-Suomen uutisissa. Mukana olivat myös Kaleva ja Suomenmaa, joissa oli artikkelit hankkeesta 27.5.2004 ilmestyneissä lehdissä.

Naismetsänomistajien koulutushanke on saanut myös valtakunnallista julkisuutta. Tervareitissä ollut artikkeli käsiteltiin Ylen Aamu TV:n lehtikatsauksessa. Lähetys oli silloin Muhoksella.

Farmari-messuilla elokuussa 2004 Mikkeliissä hanke oli esillä MSL:n messuosastolla ja sai paljon kiinnostusta valtakunnallisesti. Metsäliiton Viestissä oli artikkeli hankkeesta ja siinä haastateltiin myös hankkeeseen ilmoittanutta metsänomistajanaista. Hanketta markkinoitiin myös Oulun joulutorilla 17.12.2004

ja Oulussa 3.-4.2.2004 pidetyllä MTK:n valtakunnallisessa liittokokouksessa, johon osallistui n.600 henkilöä eri puolilta Suomea.

Naismetsänomistajien koulutushanke on ollut mukana tutkimuksessa, josta maa- ja metsätalousministeriö on tehnyt julkaisun: EU-ohjelma maaseudun naisten elinolosuhteiden tukena – selvitys maaseudun kehittämissuunnitelmien tuloksista ja hyvistä käytännöistä.

Kevään 2005 raivaussahakursseista oli Kalevassa artikkeli 21.5.2005. Maaseudun tulevaisuudessa oli artikkeli kerkkä- ja raivaussahakurssista 6.6.2005. Paikallislehti Iijoki-seutu julkaisi jutun Pudasjärven raivaussahakurssista 9.6.2005.

Oulussa järjestettiin syyskuussa 2005 Pohjois-Suomen ensimmäiset metsä- ja puualanmessut, Puuta Metsää 2005. Hankkeella oli oma messuosasto, jossa hankkeessa mukana olevat naiset esittelivät hanketta ja kokemuksiaan hankkeen ohjelmasta. Lisäksi hankkeessa mukana olevia naisia oli malleina erä- ja metsätyövaatemuotinäytöksessä, joka oli kolme kertaa kaksi päiväsillä messuilla. Messuilla kävi noin 4500 vierasta.

Hankkeen yhteistyökumppaneiden edustajat ja metsänhoitoyhdistyksen toiminnanjohtajiin on oltu yhteydessä tiedottamalla hankkeen toiminnasta ja tuloksista sähköpostilla ja puhelimitse noin kerran kuukaudessa.

6. HANKKEEN TOIMINTA

1. Tehdasvierailut

Hankkeen koulutustoiminta alkoi toukokuussa 2004, jolloin yhteistyössä paikallisten metsänhoitoyhdistysten ja Stora Enso Metsän kanssa hanke järjesti Iin ja Yli-Iin naismetsänomistajille Tehdasvierailun Stora Enson Oulun tehtaalle. Pudasjärviset naismetsänomistajat olivat vuorossa vastaavanlaiselle vierailulle kesäkuussa 2004.

2. Metsäilta

Metsäilta järjestettiin Pudasjärven metsänhoitoyhdistyksen kanssa Oulussa asuville Pudasjärvellä metsää omistaville naisille kesäkuussa 2004.

3. Hankkeen aloitustilaisuudet

Tilaisuuksissa alueiden metsänhoitoyhdistysten toiminnanjohtajat kertovat mhy:n toiminnasta ja kertoivat perustietoa metsänomistuksesta sekä metsätalouden merkityksestä Suomen kansantaloudelle.

16.8.2004 Pudasjärvellä Osuuspankin neuvottelutiloissa

17.8.2004 Muhoksella, Osuuspankin neuvottelutiloissa

18.8.2004 Iissä, Nätteporissa

4. Metsäretkeily

Metsäretki Iihin tehtiin 19.8.2004. Retkellä tutustuttiin mielenkiintoisiin metsäkohteisiin, mm. luonnontilaiseen metsään, metsäpaloalueeseen ja oikeaoppisesti hoidettuun metsään.

5. Sieniretki

Sieniretki Kontiolahdelle tehtiin yhteistyössä Vesaisten kanssa 27.–29.8.2004.

Retken tavoitteena oli tunnistaa ja kerätä syötäväksi kelpaavia sieniä.

6. Pajutyökurssi

Pudasjärven 4H-yhdistyksestä Päivi Takkinen ja Tiina Salonpää opettavat pajukäsitöiden saloihin.

9.9.2004 Pudasjärvellä

16.9.2004 Muhoksella

23.9.2004 Iissä

30.9.2004 Kiimingissä

7. Naisten Metsäpäivät

Naisten Metsäpäivä pidettiin Oulussa 15.–16.10.2004. Ohjelmassa oli mm. metsäsektori, metsäalan organisaatiot ja niiden tehtävät sekä palvelut, metsäteollisuus, metsälait ja lakitietoa, puukauppa, puun hinta ja sen määräytyminen. Osa seminaarista käsitteli myös naisten sosiaalista ympäristöä maaseudulla sekä maaseudun naisten vaikutusmahdollisuuksia ja jaksamista

8. Kysy Metsästä – paneelikeskustelu

Kysy Metsästä paneelikeskustelu alkoi paikallisen metsänhoitoyhdistyksen edustajan alustuksella: Mitä metsä merkitsee alueelle? Alustuksen jälkeen oli mahdollisuus kysyä mieltä arveluttavia asioita metsästä, puukaupasta,

Pudasjärvi 16.11.2004

Haukipudas 18.11.2004

Utajärvi 23.11.2004

Yli-Ii 25.11.2004

9. Tehdasvierailu

Tehdasvierailu Stora Enson tehtaalle Ouluun tehtiin 26.11.2004. Vierailun aikana tutustuttiin puun matkaan puutavara-auton kyydistä lopputuotteeksi.

10. Metsäveroilta

Metsäveroilta pidettiin Pudasjärvellä 24.1.2005 ja Oulussa 3.2.2005.

11. Metsäverokoulutus

Metsäverokoulutus pidettiin Kuivaniemellä 29.1.2005.

12. MHY-päivät

MHY –päivät pidettiin Kuopiossa 20.–21.1.2005 Koulutuspäivät oli tarkoitettu MHY:n henkilökunnalle ja MHY:n hallituksen jäsenille.

13. Metsätalouden kannattavuus Pohjois-Pohjanmaalla -luento

Luento pidettiin Oulussa 10.2.2005. Aiheena olivat taimikonhoidon kannattavuus, perinteiset puutavaralajit vs. pikkutukki, hoitamattomuuden kustannukset, kunnostusojitus, taimikonhoito vs. energiapuuharvennus.

14. Mitä metsäsuunnitelma kertoo?- ilta

Tutustuttiin metsäsuunnitelman tarkoitukseen ja toteutukseen yleisesti ja tutustuttiin oman tilan metsäsuunnitelmaan.

Pudasjärvi 15.2.2005

Ii 22.2.2005

Muhos 24.2.2005

Kiiminki 1.3.2005

15. Tehdasvierailu

Vierailtiin Botnia-M-Real- tehtailla sekä Kemi OY:n perinnesäätiön näyttelyssä Kemissä 22.3.2005.

16. Tietoisku metsänhoidosta ja eri tukimuodoista (kemera)

Kemera-illan tarkoituksena oli saada tietoa mihin metsänhoitotoimenpiteisiin on mahdollisuutta saada Kestävän metsätalouden rahoitustukea ja kuinka sitä haetaan.

Pudasjärvi 5.4.2005

Yli-Ii, 7.4.2005

Utajärvi 12.4.2005

Haukipudas 14.4.2005

17. Ryhmänohjaajakurssi

Ryhmänohjaajakurssi pidettiin Oulussa 22.–23.4.2005. Kurssin tarkoituksena oli kouluttaa ryhmänohjaajia naisten metsäaiheisille opintoryhmille. Tavoitteena oli perustaa alueittain opintoryhmiä, jotka jatkavat metsään liittyvää opintotoimintaa hankkeen jälkeen.

18. Nuoren metsän hoito- koulutus

Nuoren metsän hoito- koulutus pidettiin Iin metsänhoitoyhdistyksessä 15.4.2005. Tavoitteena oli oppia metsän hoitoon liittyviä asioita.

19. Avoimet ovet metsänhoitoyhdistyksissä

Paikalla käynneillä oli mahdollisuus tutustua tilaansa paikkatietojärjestelmän avulla ja saada tulostettu ilmakeku tilastaan.

7.4. Kuivaniemi klo 12.00 - 16.00

8.4. Ii klo 12.00 - 16.00

21.4. Ylikiiminki klo 10.00 - 14.00

26.4. Utajärvi klo 08.00 - 11.00

26.4.	Muhos	13.00 - 16.00
10.5.	Pudasjärvi	12.00–17.00
31.5.	Kiiminki	10.00 - 16.00

20. Koivunmahlakurssi, Oulu

Kurssilla tutustuttiin mahlaan, sen ominaisuuksiin, käyttöön ja keräämiseen sekä valmistettiin mahlasämpylöitä ja mahlajuomaa.

3.5.2005 (teoria)

18.5.2005 (käytäntö)

21. Kuusen kerkkä kurssi, myös muita luonnonyrttejä

Kurssilla tutustuttiin luonnon yrteihin ja kuusen kerkkään, niiden ominaisuuksiin, käyttöön ja keräämiseen sekä valmistettiin yrttiteetä ja kuusen kerkkäsiirappia.

Muhos 2.6.2005 teoria ja 16.6.2005 käytäntö.

Ii 7.6.2005 teoria ja 21.6.2005 käytäntö.

22. Osuuspankin valtakunnallinen Metsäpäivä 6.6.2005 Madetoja-salissa, Oulussa

23. Raivaussahakurssit

Kurssilla opeteltiin raivaussahan käyttöä ja huoltoa sekä työtekniikkaa, taimikon perkausta ja harvennusta.

Pudasjärvi 27.–28.5.2005

Ii 10.–11.6.2005

24. Sieniretki, Oulu 23.8.2005

Illan aikana opeteltiin sienestyksen aakkoset ja välineet sekä saatiin yleistä tietoa sienistä. Ohjatulla sieniretkellä opittiin tunnistamaan ja keräämään sieniä. Retken jälkeen valmistettiin sienistä maittavaa ruokaa.

25. Metsäretkeily

Metsänoppimispolku järjestettiin Kiimingissä 10.9.2005 koko perheelle.

Päivän aikana oli mahdollisuus kiertää Seikkailupolku, jonka varrella oli erilaisia metsään liittyviä tehtäviä. Mhy:n asiantuntijat neuvoivat ja kierrättivät opetusradalla, jossa oli mahdollisuus nähdä eri metsänkylvökohteita, arvioidaan puuston pohjapinta-ala sekä kehitysluokkia.

26. Tutustumiskäynti Metlan Muhoksen tutkimusasemalle 16.9.2005

Tutustuttiin Metlan Muhoksen tutkimusasemaan., jossa tutkitaan metsien uudistumisen ekologiaa ja metsäympäristön tilassa tapahtuvia muutoksia sekä kehitetään Pohjanmaan - Kainuun alueelle sopivia metsänhoidon menetelmiä. Käytiin Leppiniemen tuhkalannoituskoemetsässä ja Tahvalan tilan puulajipuistossa.

27. PuutaMetsää2005-Messut Ouluhallissa 23.-24.9.2005

Naisten Metsä-hankeella oli oma messuilla oma messuosasto, joka oli useamman sadan messuilla kävijän kiinnostuksen kohteena. Seitsemän aktiivista naista esitteli Naisten Metsä hanketta osastolla.

28. Metsäomaisuuden hyödyntäminen

Koulutuspäivä pidettiin Stora Enson Nuottasaaren Paperitehtaalla Oulussa 15.10.2005. tutustuttiin ajankohtaisiin metsäasioihin eri asiantuntijoiden kertomana.

29. Naisten Metsä-hankkeen loppuretkely Mänttään 18.–19.11.2005

Loppuretkellä tutustuttiin Stora Enson metsätyökohteeseen Korpilahdella. Mäntässä käyntikohteina olivat mm. Serlachiuksen taidemuseo, paperitehdas sekä tutustuminen metsäteollisuuden historiaan.

Naismetsänomistajien koulutushankkeen aikana järjestettiin 52 erilaista tilaisuutta, joista kuusi kappaletta oli kaksi päiväisiä tapahtumia. Aktiivista toimintakautta oli 16 kuukautta.

Keväällä 2005 perustettiin keskustelupalsta hankkeen nettisivuille. Mitään aktiivista käyttöä ei ole nettisivustolla ollut hankkeessa mukana olevien naisten keskuudessa. Muutamia kysymyksiä ja kommentteja on keskustelupalstalle tullut.

7. SAAVUTETUT TULOKSET

7.1. Yleistavoitteet

Yleistavoitteet, tiedotus ja innostaminen metsäasioihin, saavutettiin. Koulutustilaisuuksia Naismetsänomistajien koulutushankkeen aikana järjestettiin 51 erilaista, joista kuusi kappaletta oli kaksi päiväisiä tapahtumia. Tilaisuudet olivat metsänhoidollisia ja/tai luonnonkeruutuotteiden keruuseen opastavia.

Henkilökohtaisia metsätilakäyntejä markkinoitiin osallistujille hankkeen alusta alkaen, mutta tilakäynnit eivät saaneet markkinoinnista huolimatta kannatusta. Opintoryhmätoiminta ei hankkeen aikana virinnyt.

7.2. Numeeriset tavoitteet

Koulutukseen osallistuvien määrä ylitti odotukset. Tavoitteena oli 45-60 /vuosi koko hankealueella, Tavoite 1-alueella 30-45 osallistujaa /vuosi ja Alma-alueella 15-40 osallistujaa/vuosi. Yhteensä hankkeessa on ollut mukana 101 naista, joista 62 Tavoite 1-alueelta ja 39 Alma alueelta.

Numeerisia tavoitteita oppilastyöpäivien kohdalla ei aivan Alma-alueella saavutettu. Tavoite 1 –alueella oppilastyöpäiviä tuli 524, tavoitteen ollessa 390-700. Alma-alueella vastaavat luvut ovat 191, tavoitteen ollessa 240-633. Yhteensä hankkeessa toteutui 715 oppilastyöpäivää, kun tavoitteena oli 720-960. Hankkeen aikana jouduttiin perumaan kaksi tapahtumaa vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Vierailu Stora Enson tehtaalle 3.3.2005 ei saanut tarvittavaa osallistujamäärää. Lieneekö syynä, että samalla tehtaalla oli vierailtu kolme kuukautta aikaisemmin, maakunnasta tulevien osallistujien oli hankittava itse kuljetus Ouluun, ajankohtana oli arkipäivä ja tulossa oli kolmen viikon päästä vastaavanlainen iltatilaisuus Metsäliiton Kemmin tehtaalle.

Toinen peruttava tilaisuus oli ryhmänohjaajakoulutus 2, 30.9.-1.10.2005. Osallistujia ei ilmoittautunut markkinoinnista huolimatta. Kolme edellistä viikonloppua oli Naisten Metsä-hankkeen ohjelmaa (Metsänoppimispolku 10.9., tutustuminen Metlaan 16.9. ja 23.-24.9. kaksipäiväiset PuutaMetsää-messut), joten

riivis ohjelma juuri ennen ryhmänohjauskoulutusta saattoi olla syynä haluttomuuteen osallistua ryhmänohjaaja- koulutukseen.

Metsätilakäyntien suhteen tavoite oli 60-100 koko hankealueella hankkeen aikana, joista 45-60 tilakäyntiä Tavoite 1-alueella ja 15- 45 Alma-alueella. Yhteensä tilakäyntejä hankkeen aikana oli 3 kappaletta. Hankesuunnitelmassa oleva tavoite metsätilakäynneille oli epärealistinen. Niitä oli suunniteltu yksi/osallistuja. Tilakäynnistä voi olla todellista hyötyä tietyn koulutusvaiheen jälkeen (esim. metsäsuunnitelmaan tutustumisen jälkeen) eli hankkeen koulutusohjelmaa katsoen vasta keväällä 2005. Enemmistö hankkeessa mukana olevista naisista on työikäistä väestöä, joten tilakäynnit sijoittuisivat iltoihin tai viikonloppuihin.

8. YHTEENVETO TAVOITTEISTA JA ARVIO HANKKEEN ONNISTUMISESTA

Hankkeen järjestämissä tilaisuuksissa osallistujilta kerättiin kurssipalautteet vakiolomakkeella (liite 3). Loppuretken yhteydessä kerättiin vapaamuotoinen palaute (Liite 4). Väliarvioinnin teki koulutussuunnittelija Vaula Högmander MSL:stä palautelomakkeiden ja kohdennetun puhelinhaastattelu pohjalta teki (liite 5). Loppuarviointi tehtiin väliarvioinnin ja sen jälkeen kerättyjen kirjallisten palautteiden pohjalta.

Saavutettujen tulosten perusteella voidaan todeta seuraavaa:

Hanke tuli tarpeeseen. Ilmoittautujamäärä ylitti odotukset ja hanke sai runsaasti huomiota lehdistössä (liite 6). Eri aiheita oli yhteensä 33 ja koulutustapahtumia ja tilaisuuksia yhteensä 52, 1-3 tapahtumaa kuukaudessa. Kaikki sisällöt liittyivät hankkeen päätavoitteeseen: tiedottaa metsätilan hoitoon, puukauppaan ja metsälakiin liittyvistä asioista sekä kouluttaa naismetsänomistajia luonnontuotteiden keräämiseen. Hankekoordinaattori sai vapaamuotoisesti palautetta osallistujilta, että koulutuksia oli sopivasti ja sopivin välein. Voidaan todeta, että sisällön laajuus ei antanut mahdollisuutta käsitellä aiheita syvällisesti. Yhteistyökumppaneilla ja heidän asiantuntijaverkostollaan oli merkittävä osuus hankkeen sisältöjen onnistumisesta.

Osallistujien palaute tilaisuuksista oli yleensä ottaen erittäin hyvä. Innostus, onnistunut yhteistoiminta ja mielenkiintoiset sisällöt kuvaavat osallistujien näkemyksiä hankkeen menestystekijöinä. Tilaisuuksien asiantuntijat saivat hyvät palautteet osallistujilta.

Hankekoordinaattorin toiminta sai runsaasti kiitosta osallistujien palautelomakkeiden perusteella.

Hanke synnytti idean Metsäpäiväkirjasta (liite 7). Se on tarkoitettu metsänomistajan muistikirjaksi ja tietolippaaksi. Kirjaa on saatavana valtakunnallisesti. Kirjan on toimittanut Petra Bühler ja kustantanut Maahenki Oy.

Tavoitteet osallistujamäärän suhteen saavutettiin. 101 osallistujasta n. 30–40 osallistui aktiivisesti kaikkiin tai lähes kaikkiin tilaisuuksiin. Oli myös havaittavissa osallistujajoukko, joka osallistui vain tietopuoliseen koulutukseen. Alma-alueen koulutuspäiväkertymä jäi jonkin verran tavoitteesta.

Osatavoitteista toteutumatta jäivät metsätilakäynnit ja opintoryhmätoiminta. Molempia markkinoitiin osallistujille hankkeen aikana ja opinto-ohjaamisesta järjestettiin yksi kurssi.

Osa hankesuunnitelman osatavoitteiden saavuttamisesta voidaan arvioida vasta hankkeen jälkeen (metsänhoitotöihin liittyvät toimeksiannot ja metsureiden työpaikkojen lisääntyminen, kemera-tukien haun lisääntyminen, jäseneksi liittyminen ja osallistuminen mhy:n toimintaan). Kurssipalautteista tuli esiin se, että hanke oli innostanut naisia metsänhoidollisiin asioihin ja hankekoordinaattorin käsitys on vapaamuotoisen palautteen perusteella, että naiset uskaltavat jatkossa osallistua yleisiin metsäasioita käsitteleviin tilaisuuksiin.

Ohjausryhmä kommentoi päättynyttä hanketta seuraavasti:

- metsäalan aktivointihankkeissa uusi ja raikas ote, erilainen ja positiivien hanke
- tilakäyntejä voisi sidosryhmät markkinoida enemmän
- tilakäyntejä tulee varmasti hankkeen jälkeen, ei ole syytä murehtia niiden vähäisyyttä hankkeen aikana

- hanke on liian lyhyt aika tulevien metsurityöpaikkojen määrän arviointiin
- raivaussahakurssi oli hankkeen ykkösasia, sen myötä tulee innostusta taimikonhoitotöihin ja sitä kautta metsien sertifiointi paranee
- hankkeen myötä on olennaista, että aktiivisuus metsäomaisuuden hoidossa on lisääntynyt. Tätä kautta tulee konkreettisia toimenpiteitä ja työllisyys nousee.
- hanke on ollut omiaan lisäämään metsäomaisuuden arvostusta ja antanut tietoa metsänhoidosta. Hyötyä puun ostopuolelle.
- Hanke hyvin levittäytynyt Oulun seudulle, tätä kautta syntyy markkinointiverkosto naisten kautta,-> hoidettu metsä
- metsäpäiväkirjan avulla hanke jää elämään, jotain konkreettista on syntynyt.
- hankkeen alussa ja lopussa olisi ollut hyvä tehdä kysely naisten metsätietämyksestä ja arvioida lähtötilannetta lopputilanteeseen.

9. HANKKEEN RAHOITUS JA TALOUS

9.1. Hyväksytty rahoitussuunnitelma

Pohjois-Pohjanmaan TE-keskuksen maaseutuosasto myönsi hankkeelle rahoituksen vuosille 2004-2005. Myönnetty kokonasi rahoitus oli Tavoite 1-alueelle 85.800,00 euroa ja Alma-alueelle 44.197,00 euroa. Rahoitusosuudet olivat: julkisenrahoituksenosuus kokonaisrahoituksesta oli 80%, josta EU:n rahoitus osuus 30%, Valtion rahoitusosuus 50% ja kuntien rahoitusosuus oli 20 %. Yksityinen rahoitusosuus kokonaisrahoituksesta oli 20%.

TAVOITE 1-ALUE

RAHOITTAJA	V.2004 EUROA	V.2005 EUROA
TE-keskus, EU	17160,40	17159,60
TE-keskus, Valtio	10296,60	10295,40
Kunnat	6864,00	6864,00
Yksityinen rahoitus	8580,00	8580,00
Kokonaisrahoitus	42901,00	42899,00

ALMA-ALUE

RAHOITTAJA	V.2004 EUROA	V.2005 EUROA
TE-keskus, EU	5303,40	5303,00
TE-keskus, Valtio	8839,60	8839,00
Kunnat	3536,00	3536,00
Yksityinen rahoitus	4420,00	4420,00
Kokonaisrahoitus	22099,00	22098,00

9.2. Toteutunut talous suhteessa talousarvioon

Omarahoitusosuutta kertyi molemmilla toiminta-alueilla selvästi yli tavoitteen: Tavoite -1 alueella tavoite oli 13.728 euroa ja toteutuma 21.911,60 euroa. Alma-alueella tavoite oli 7.072 euroa ja toteutuma oli 11.478,40 euroa.

Alma-alueen toiminnan kulut alittuivat budjetoidusta: kulut olivat 40.847,27 euroa budjetin ollessa 44.197 euroa.

Tavoite -1 alueen toiminnan kulut ylittivät hieman: kulut olivat 86 651,83 euroa budjetin ollessa 85.800,00 euroa.

TAVOITE 1-ALUE

KUSTANNUSLAJI	KUSTANNUSARVIO v. 2004	KUSTANNUSARVIO V. 2005	Yhteensä v. 2004-05	TOTEUTUMA yhteensä
Palkat,sivukulut	27817,00	27816,00	55633,00	50605,45
Ostopalvelut	5775,00	5775,00	11550,00	9177,58
Matkakulut	3960,00	3960,00	7920,00	8297,65
Muut kustannukset,vuokrat	2049,00	2048,00	4097,00	5711,27
Muut kustannukset, toimistokulut	1320,00	1320,00	2640,00	3532,98
Muut kulut	1980,00	1980,00	3960,00	9326,90
Yhteensä	42901,00	42899,00	85800,00	86651,83

ALMA-ALUE

KUSTANNUSLAJI	KUSTANNUSARVIO v.2004	KUSTANNUSARVIO v.2005	Yhteensä v. 2004-05	TOTEUTUMA yhteensä
Palkat,sivukulut	14330,00	14329,00	28659,00	25080,29
Ostopalvelut	2975,00	2975,00	5950,00	3870,98
Matkakulut	2040,00	2040,00	4080,00	3345,01
Muut kustannukset, vuokrat	1054,00	1054,00	2108,00	2439,71
Muut kustannukset, toimistokulut	680,00	680,00	1360,00	2001,82
Muut kulut	1020,00	1020,00	2040,00	4109,46
Yhteensä	22099,00	22098,00	44197,00	40847,07

Palkat sivukuluineen ja ostopalvelut jäivät alle budjetin molemmilla alueilla. Muut kustannukset (toimistokulut ja muut kulut) ylittyivät. Hankehallinnoija teki muutosesityksen TE-keskukselle. TE- keskus totesi, että muutokset eivät ole merkittäviä ja että kyseiset muutokset ovat hyväksyttävissä ilman varsinaista muutospäätöstä.